

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет історії, політології і міжнародних відносин
Кафедра всесвітньої історії

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історіографія всесвітньої історії ХХ – початку ХХІ ст.

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Освітня програма «Середня освіта (Історія)»

Спеціальність 014 Середня освіта (Історія)

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
всесвітньої історії
Протокол № 11 від 3 червня 2022 р.
Затверджено на засіданні кафедри
історії України і методики
викладання історії
Протокол № 10 від 29 червня 2022 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Компетентності
5. Результати навчання
6. Організація навчання курсу
7. Система оцінювання курсу
8. Політика курсу
9. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Історіографія всесвітньої історії
Рівень вищої освіти	другий (магістр)
Викладач (-і)	доктор історичних наук, професор Жерноклеєв Олег Станіславович
Контактний телефон викладача	050-229 0006 (Viber)
Е-mail викладача	oleh.zhernokleiev@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	денна, заочна, дистанційна
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Щочетверга, 15.00–16.00
2. Анотація до курсу	
<p>Курс спрямований на розкриття діалектики розвитку світової історичної науки в період новітнього часу як єдиного процесу. У центрі уваги перебувають теоретичні аспекти історичної науки, концептуальні положення, які зумовлювали загальний рівень вивчення конкретно-історичних проблем і окремих етапів історії.</p> <p>Програма дисципліни розроблена за проблемно-хронологічним принципом викладу матеріалу, передбачає послідовне вивчення стану розвитку історичної науки. Хронологічні межі охоплюють історію історіографії від початку ХХ століття до сьогодення (початок ХХІ століття). В основу періодизації курсу покладена послідовна зміна історичних епох, а також еволюція світоглядних принципів, методології й методики історичного дослідження. У зв'язку з цим дається стисла характеристика соціально-політичним, ідеологічним, загальнокультурним та організаційним умовам розвитку історичної науки на кожному етапі розвитку історизму як загалом у світі, так і у конкретних регіонах чи країнах.</p> <p>Структурно курс побудований таким чином, щоб ознайомити студентів з тими школами, течіями та напрямками в історіографії, які за своїм значенням виходили за певні</p>	

хронологічні або національні межі й відігравали провідну роль у розвитку світової історичної науки загалом. Суттєве місце при цьому відводиться характеристичі особливостей національних історіографій.

Враховуючи обмежену кількість годин, які за навчальним планом відведено на вивчення курсу, семінарські заняття переважно не дублюють матеріал лекційного курсу, окремі питання виділені для самостійного вивчення.

Знайомство з історіографією всесвітньої історії дозволить студенту-історику орієнтуватись у тому обсязі історичного знання, який вже нагромаджено у світовій історичній науці. На основі цього можлива більш кваліфікована постановка дослідницьких завдань при підготовці студентами-випускниками магістерських і дипломних робіт.

Певну допомогу в освоєнні матеріалу може дати й залучення і творче використання міжпредметних зв'язків. Отримані студентами теоретичні знання і практичні навички конкретизують набуті при вивченні курсів філософії історії, новітньої історії країн Європи і Америки, Азії та Африки, є невід'ємною складовою підготовки істориків-професіоналів, принципово важливі для їх майбутньої науково-дослідної та педагогічної діяльності.

3. Мета й цілі курсу

Мета: з'ясувати соціальні функції історичної науки, акцентуючи на зв'язок вивчення історії з потребами суспільства, його матеріально-технічним і соціально-політичним станом, домінуючими інтелектуальним контекстом епохи, з внутрішніми факторами розвитку самої науки;

– простежити особливості процесу становлення та еволюцію сучасного наукового історичного знання, напрямів і шкіл у зарубіжній історіографії, їх зв'язок з ідейно-політичними течіями;

– сприяти виробленню у студентів культури історичного критичного мислення, вміння орієнтуватись в різних напрямках історичної думки, методології історичних досліджень, розуміти наслідки впливу політичної кон'юнктури на стан історичної науки;

– сприяти засвоєнню студентами етимології базових категорій і понять професійної історіографії, полісемантичності їх змісту в ХХ – на початку ХХІ століття, оволодінню основами теорії і методології історичної науки;

– виховувати у студентів уявлення про історичну науку як про систему, що динамічно розвивається, про органічний взаємозв'язок української та світової історіографії

Завдання: У результаті вивчення дисципліни студенти повинні знати

– основні етапи розвитку історичної науки, еволюцію найважливіших напрямів і шкіл зарубіжної історіографії;

– загальні тенденції та національні особливості розвитку історичних знань в ХХ столітті;

– особливості розробки в історичній професії понятійного апарату, конкретні дослідницькі підходи, проблемні поля, норми і приписи історичного знання;

– видатних представників історичної науки зарубіжних країн;

– основне коло наукових досліджень, які справили вирішальне значення на розвиток світової історичної науки;

– основні історіографічні поняття і терміни;

вміти:

– характеризувати умови і закономірності, що визначали розвиток історичної науки в ХХ столітті;

- виділяти ключові проблеми історичної науки на конкретному етапі її розвитку;

- орієнтуватись в різних напрямках історичної думки, методології історичних досліджень;
- аналізувати наукові тексти;
- кваліфіковано використовувати понятійний апарат, термінологію, професійну лексику.

4. Компетентності

- (C2) здатність формулювати та вдосконалювати важливе дослідницьке завдання, для її вирішення збирати необхідну інформацію та формулювати висновки, які можна захищати в навчально-методичному і науковому контексті
- (C3) здатність генерувати нові ідеї, вміння диференціювати традиційні та інноваційні способи вирішення завдань та знаходити межі їхнього застосування у навчальному процесі
- (C6) здатність у навчальному процесі якісно подавати основні історичні процеси та події з всесвітньої історії та історії України та їх взаємозв'язок, сучасні дискусії на цю тему і напрями досліджень
- (C7) здатність у навчальному процесі відтворювати багатогранні аспекти минулого людства на сучасній теоретичній і методологічній основі, правильно їх інтерпретувати
- (C9) здатність до збору, обробки, збереження, продукування і передачі професійно важливої інформації з метою її використання в рамках професійного, дослідницького контенту; здатність в навчально-методичному процесі презентувати написані тексти та робити презентації усно різного обсягу й складності, рідною мовою чи іншою, потрібного для області спеціалізації; формування умінь на основі отриманої інформації формулювати комплексні аналітичні висновки; здатність інтерпретувати, систематизувати, критично оцінювати і використовувати отриману інформацію в контексті управлінського завдання або проблеми, що вирішується

5. Результати навчання

- (D2) Здатність в навчально-методичному процесі презентувати написані тексти та робити презентації усно різного обсягу й складності, рідною мовою чи іншою, потрібного для області спеціалізації (C3)
- (D3) Здатність проводити комплексний пошук історичної інформації у джерелах різного типу, критично аналізувати історичні джерела (C2, C6)
- (D4) Уміння і навички роботи з науковими джерелами, стисло висловлюватися і передавати спеціалізовану інформацію (C7, C9)
- (D5) Уміння систематизувати різносторонню історичну інформацію на основі власних уявлень про спільні закономірності історичного процесу (C6, C7)

6. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	денна – 18 / заочна – 6
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18 / 4
самостійна робота	54 / 80

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
1	014 Середня освіта (Історія)	1	нормативний

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання на самостійну роботу студентів	Ва га оці нк	Термін виконанн я

				и	
<p>Тема 1: Вступ до курсу.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Зміст і завдання курсу. Об'єкт і предмет історіографії. 2. Особливості термінології. 3. Сучасна методологія історіографії всесвітньої історії. 	лекція	Див. рекомендовану літературу до курсу та планів семінарських занять	Самостійне опрацювання історіографічних джерел та рекомендованої літератури, підготовка пропонованих питань теми на контрольне тестування та екзамен		Згідно розкладу занять
<p>Тема 2: Становлення історизму та модерної історичної науки.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні тенденції розвитку історичної науки в першій половині XIX ст. Характерні риси романтизму. 2. Розвиток історичної думки в Німеччині. 	лекція	Див. рекомендовану літературу до курсу та планів семінарських занять	Самостійне опрацювання історіографічних джерел та рекомендованої літератури, підготовка пропонованих питань теми на контрольне тестування та екзамен		Згідно розкладу занять
<p>Тема 3: Історична наука в епоху позитивізму</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Позитивізм у французькій історичній науці. 2. Позитивізм у британській історичній науці. 3. Позитивізм і німецький історизм. Марксистська історіософія. Соціальна історія М.Вебера. 4. Позитивізм в історіографії США. 	лекція	Див. рекомендовану літературу до курсу та відповідних планів семінарських занять	Самостійне опрацювання історіографічних джерел та рекомендованої літератури, підготовка пропонованих питань теми на контрольне тестування та екзамен		Згідно розкладу занять
<p>Тема 4: Історична наука в епоху кризи історизму в 1918–1945 рр.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Історіографія Німеччини. Криза німецького історизму. 2. Французька історіографія. Пошук шляхів оновлення історичної науки. 3. Британська 	лекція	Див. рекомендовану літературу до курсу та відповідних планів семінарських занять	Самостійне опрацювання історіографічних джерел та рекомендованої літератури, підготовка пропонованих питань теми на контрольне тестування та екзамен		Згідно розкладу занять

<p>історіографія: традиції і новації.</p> <p>4. Історіографія США. Піднесення і занепад прогресизму.</p> <p>5. Історична наука Італії в умовах фашистської диктатури.</p>					
<p>Тема 1. Основні тенденції розвитку історіографії на початку ХХ ст.</p> <p>1. Малогерманська школа. Консервативний і ліберальний напрями в німецькій історіографії початку ХХ ст.</p> <p>2. Організаційні основи та напрями розвитку історичних досліджень у Франції кінця ХІХ – початку ХХ ст.</p> <p>3. Основні напрями розвитку британської історіографії початку ХХ ст.</p> <p>4. Особливості розвитку історичної науки в Італії початку ХХ ст.</p>	<p>семінар</p>	<p>Див. рекомендовану літературу до курсу та відповідних планів семінарських занять</p>	<p>Самостійне опрацювання історіографічних джерел та рекомендованої літератури, підготовка виступів з питань семінару</p>	<p>5</p>	<p>Згідно розкладу занять</p>
<p>Тема 2. Історіографія США першої половини ХХ ст.</p> <p>1. Організаційні форми розвитку історичної науки в США. Ліберально-реформістський (“прогресистський”) напрям (кінець ХІХ – перша половина ХХ ст.).</p> <p>2. Вивчення американських революцій ХVІІІ–ХІХ століть.</p> <p>3. Школа Коммонса. Ліворадикальний напрям.</p>	<p>семінар</p>	<p>Див. рекомендовану літературу до курсу та відповідних планів семінарських занять</p>	<p>Самостійне опрацювання історіографічних джерел та рекомендованої літератури, підготовка виступів з питань семінару</p>	<p>5</p>	<p>Згідно розкладу занять</p>
<p>Тема 3-4. Французька історична наука міжвоєнного періоду</p> <p>Перше заняття</p> <p>1. Особливості та організаційні форми розвитку історичної науки у</p>	<p>семінар (4 год.)</p>	<p>Див. рекомендовану літературу до курсу та відповідних планів семінарських</p>	<p>Самостійне опрацювання історіографічних джерел та рекомендованої літератури, підготовка виступів з питань</p>	<p>5</p>	<p>Згідно розкладу занять</p>

<p>Франції міжвоєнного періоду. 2. Вивчення історії Великої Французької революції А.Матьєз і Ж.Лефевр. 3. Соціально-економічна історія. Е.Лябресс.</p> <p>Друге заняття 1. Виникнення історичної школи “Анналів”, її передумови, основні ідеї, особливості. 2. Історико-теоретична спадщина Л.Февра. 3. М.Блок про “ремесло історика”.</p>		занять	семінару		
<p>Тема 5: Французька історіографія другої половини ХХ ст. Міждисциплінарний синтез і «нова історична наука»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Школа «Анналів» у 40–60-х роках ХХ ст. Ф.Бродель. 2. «Нова історична наука» («нова історія») у Франції 70–80-х років. 3. Історія і суспільні науки у Франції. Р. Арон. 4. Вивчення історії Французької революції. А. Собуль. Ф. Фюре. Ж. Годшо. 5. Тенденції розвитку французької історіографії на рубежі тисячоліть. 	лекція	Див. рекомендовану літературу до курсу та відповідних планів семінарських занять	Самостійне опрацювання історіографічних джерел та рекомендованої літератури, підготовка пропонованих питань теми на контрольне тестування та екзамен	5	Згідно розкладу занять Згідно розкладу занять
<p>Тема 6: Історіографія США другої половини ХХ - початку ХХІ ст. Від школи «консенсусу» до «нової історичної науки»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні напрями розвитку історіографії. Школа «консенсусу». 2. Школи «політичного іdealізму» та «реальної 	лекція	Див. рекомендовану літературу до курсу та відповідних планів семінарських занять	Самостійне опрацювання історіографічних джерел та рекомендованої літератури, підготовка пропонованих питань теми на контрольне тестування та екзамен		Згідно розкладу занять

політики». 3. «Нова історична наука» і проблеми вивчення національній історії.					
Тема 7: Британська історіографія. «Нова соціальна історія» 1. Неопозитивізм та «нова соціальна історія». 2. Історіографія Англійської революції.	лекція	Див. рекомендовану літературу до курсу та відповідних планів семінарських занять	Самостійне опрацювання історіографічних джерел та рекомендованої літератури, підготовка пропонованих питань теми на контрольне тестування та екзамен	5	Згідно розкладу занять
Тема 8: Історіографія ФРН. Від німецького історизму до структурної історії 1. Післявоєнна дискусія про причини «німецької катастрофи» 1945 року. Ф. Мейнеке, Г. Рітгер. 2. Формування неоліберального напрямку в історіографії ФРН в кінці 50-х – 60-х рр. Ф. Фішер. 3. Соціально-критичний напрям в історіографії ФРН. Г.-У. Велер. 4. Вивчення історії націонал-соціалізму.	лекція	Див. рекомендовану літературу до курсу та відповідних планів семінарських занять	Самостійне опрацювання історіографічних джерел та рекомендованої літератури, підготовка пропонованих питань теми на контрольне тестування та екзамен		Згідно розкладу занять
Тема 9: Розвиток історичної думки в Італії в другій половині ХХ століття 1. Організація історичної науки 2. Основні історіографічні напрями: а) ліберальна історіографія; б) марксистська історіографія; в) католицька історіографія 3. Тематична спрямованість історичних досліджень в Італії в другій половині ХХ ст. г) дослідження Рісорджіменто; д) історіографія фашизму; е) історіографія Руху опору; 4. Пошук нових методів історичних досліджень. Мікроісторія. Історія італійської еміграції. 5. Українознавство і академічний простір сучасної Італії.	лекція	Див. рекомендовану літературу до курсу та відповідних планів семінарських занять	Самостійне опрацювання історіографічних джерел та рекомендованої літератури, підготовка пропонованих питань теми на контрольне тестування та екзамен		Згідно розкладу занять

<p>Тема 5: Основні тенденції розвитку світової історіографії кін. ХХ – поч. ХХІ ст.</p> <p>1. Сутність і перспективи постмодерністських підходів. 2. Тенденції розвитку світової історіографії на зламі тисячоліть</p>	<p>семінар</p>	<p>Див. рекомендовану літературу до курсу та відповідних планів семінарських занять</p>	<p>Самостійне опрацювання історіографічних джерел та рекомендованої літератури, підготовка виступів з питань семінару</p>	<p>5</p>	<p>Згідно розкладу занять</p>
<p>Тема 6. Історична наука в США у другій половині ХХ ст.</p> <p>1. Методологічні засади та організаційні форми розвитку історичної науки США у 40-50-і рр. ХХ століття. 2. “Нова історична наука” в США: витоки, становлення та національні особливості. 3. Історіографія зовнішньої політики США.</p>	<p>семінар</p>	<p>Див. рекомендовану літературу до курсу та відповідних планів семінарських занять</p>	<p>Самостійне опрацювання історіографічних джерел та рекомендованої літератури, підготовка виступів з питань семінару</p>	<p>5</p>	<p>Згідно розкладу занять</p>
<p>Тема 7: Французька історіографія другої половини ХХ ст: “нове історичне мислення” і “нова історична наука”</p> <p>1. Школа “Анналів” у другій половині ХХ століття. 2. Історичні погляди і праці Ф. Броделя. 3. “Нова історична наука” у Франції: розвиток та національні особливості. 4. Історія Другої світової війни та Руху Опору в працях французьких істориків.</p>	<p>семінар</p>	<p>Див. рекомендовану літературу до курсу та відповідних планів семінарських занять</p>	<p>Самостійне опрацювання історіографічних джерел та рекомендованої літератури, підготовка виступів з питань семінару</p>	<p>5</p>	<p>Згідно розкладу занять</p>
<p>Тема 8: Історичне знання у Великобританії в другій половині ХХ ст.</p> <p>1. Організаційні форми розвитку історичної науки у Великобританії у другій половині ХХ століття. 2. Дослідження історії внутрішньої і зовнішньої політики Великобританії. 3. “Нова історична наука” у</p>	<p>семінар</p>	<p>Див. рекомендовану літературу до курсу та відповідних планів семінарських занять</p>	<p>Самостійне опрацювання історіографічних джерел та рекомендованої літератури, підготовка виступів з питань семінару</p>	<p>5</p>	<p>Згідно розкладу занять</p>

Великобританії: розвиток та національна специфіка.					
<p>Тема 9: Історична наука ФРН (50–90-і рр. XX ст.)</p> <p>1. Основні напрями та організаційні форми розвитку історичної науки Федеративної Республіки Німеччини</p> <p>2. Особливості становлення і розвитку “нової історичної науки” у ФРН.</p> <p>3. Проблеми Другої світової війни у працях сучасних німецьких істориків.</p>	семінар	Див. рекомендовану літературу до курсу та відповідних планів семінарських занять	Самостійне опрацювання історіографічних джерел та рекомендованої літератури, підготовка виступів з питань семінару	5	Згідно розкладу занять

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	100-бальна																											
	<p>Контроль знань і умінь студентів здійснюється шляхом обговорення й оцінювання виступів і рефератів на семінарських заняттях, проведення письмових контрольних робіт за підсумками вивчення матеріалу першого та другого змістових модулів, співбесід і перевірки конспектів у ході відпрацювання студентами пропущених занять і отриманих негативних оцінок.</p> <p>Шкала оцінювання: національна та ECTS</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Сума балів за всі види навчальної діяльності</th> <th rowspan="2">Оцінка ECTS</th> <th colspan="2">Оцінка за національною шкалою</th> </tr> <tr> <th>для екзамену, курсового проекту (роботи), практики</th> <th>для заліку</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>90 – 100</td> <td>A</td> <td>відмінно</td> <td rowspan="5">зараховано</td> </tr> <tr> <td>80 – 89</td> <td>B</td> <td rowspan="2">добре</td> </tr> <tr> <td>70 – 79</td> <td>C</td> </tr> <tr> <td>60 – 69</td> <td>D</td> <td rowspan="2">задовільно</td> </tr> <tr> <td>50 – 59</td> <td>E</td> </tr> <tr> <td>26 – 49</td> <td>FX</td> <td>незадовільно з можливістю повторного складання</td> <td>не зараховано з можливістю повторного складання</td> </tr> <tr> <td>0-25</td> <td>F</td> <td>незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни</td> <td>не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни</td> </tr> </tbody> </table>	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку	90 – 100	A	відмінно	зараховано	80 – 89	B	добре	70 – 79	C	60 – 69	D	задовільно	50 – 59	E	26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання	0-25	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS			Оцінка за національною шкалою																								
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку																									
90 – 100	A	відмінно	зараховано																									
80 – 89	B	добре																										
70 – 79	C																											
60 – 69	D	задовільно																										
50 – 59	E																											
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання																									
0-25	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни																									
Вимоги до письмової роботи	Два відкритих завдання, що охоплюють питання лекцій та семінарів і передбачають ширшу, докладну відповідь, одне питання щодо вміння стисло пояснити термін, одне – на знання історичної хронології курсу																											

Семінарські заняття	<p><i>Загальні критерії оцінювання:</i></p> <p>“<i>відмінно</i>” – студент демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, уміння приймати необхідні рішення в нестандартних ситуаціях, вільне володіння науковими термінами, аналізує причинно-наслідкові зв’язки;</p> <p>“<i>добре</i>” – студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його щодо конкретно поставлених завдань, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності;</p> <p>“<i>задовільно</i>” – студент володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не завжди вміє інтегровано застосувати набуті знання для аналізу конкретних ситуацій, нечітко, а інколи й невірно формулює основні теоретичні положення та причинно-наслідкові зв’язки;</p> <p>“<i>незадовільно</i>” – студент не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами.</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	Наявність результатів поточного контролю знань – позитивних оцінок за семінарські заняття та контрольну роботу, опрацювання питань для самостійної роботи, індивідуального завдання, хоча б мінімальна позитивна підсумкова оцінка за працю впродовж семестру (25 б.)

7. Політика курсу

Підхід до навчання студентоцентризований, стиль спілкування та взаємодії – демократичний.

Вітається й заохочується активна увага під час роботи в аудиторії, творча співучасть у здобутті знань, готовність до обговорення питань, що розглядаються, як результат самостійного опрацювання рекомендованих першоджерел і літератури та самостійного пошуку інформації в мережі Інтернет. Запитання, що виникають, можливі як у ході заняття, так і в кінці, коли виділяється час для обговорення, а також на консультаціях, під час яких здійснюється й відпрацювання пропущених занять і невиконаних видів робіт.

Усіх форм навчальної співпраці стосуються вимоги [Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника](#) та [Кодексу честі ПНУ](#), яким визначаються норми поведінки студентів і працівників університету.

Для оперативної комунікації та обміну інформацією створюємо власну групу в месенджері Viber або в одній із соціальних мереж (за бажанням студентів).

Усі основні матеріали з курсу доступні в системі дистанційного навчання університету.

8. Рекомендована література

Історіографічні джерела

1. Арон, Р. Мир і війна між націями. К., 2000.
2. Бродель Ф. Ідентичність Франції. Кн. 1–3. К., 2013–2017.
3. Бродель, Ф. Матеріальна цивілізація, економіка і капіталізм, XV–XVIII ст.: У 3 т. К., 1997–1999.
4. Гобсбаум Е. Вік екстремізму. Коротка історія ХХ віку. 1914–1991. К., 2001.
5. Дюбі, Ж. Доба соборів. Мистецтво та суспільство 980–1420 років. К., 2003.
6. Коллінгвуд Р. Дж. Ідея історії. К., 1996.
7. Ле Гофф, Ж. Середньовічна уява Ессеї. Львів, 2007.
8. Тойнбі А. Дослідження історії: У 2-х т. К., 1995.
9. Тернер, Ф. Дж. Значення фронтиру для американської історії. *Україна модерна*.

Підручники

10. Драч О.О. Зарубіжна історіографія всесвітньої історії. Навчальний посібник. Черкаси, 2015. 164 с.
11. Дюпон-Мельниченко Ж.-Б., Ададунов В. Французька історіографія ХХ століття: Навч. посібник для студ. гуманіт. ф- тів вищ. навч. Закладів. Львів : Класика, 2001. 158 с.
12. Зашкільняк Л. Сучасна світова історіографія. Львів, 2007.
13. Зашкільняк Л.О. Вступ до методології історії. Львів, 1996. 96 с.
14. Зашкільняк Л. Методологія історії від давнини до сучасності. Львів, 1999.
15. Калакура Я. Методологія історіографічного дослідження. Науково-методичний посібник. Київ, 2018.
16. Копилов С. А., Верстюк В. В. Історіографія всесвітньої історії: навчально-методичний посібник для організації самостійної роботи студентів історичних факультетів. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2019.
17. Копилов С. А., Верстюк В. В. Світова історіографія новітньої доби: навчально-методичний посібник для студентів історичного факульту. Кам'янець-Подільський, 2012.

Загальні праці

18. Доманська, Ева. Історія та сучасна гуманітаристика: дослідження з теорії знання про минуле. К., 2012. 264 с.
19. Доманська, Ева. Рятувальна історія. Ейдос. 2016-2017. № 9. С.129-144.
20. Иггерс, Георг, Ван, Эдвард. Глобальная история современной историографии / Г. Иггерс, Э. Ван (при участии Суприи Мукерджи); пер. с. англ. О. Воробьевой. М., 2012. 432 с. (оригінальна (англомовна) версія 2008 р.).
21. Нові підходи до історіописання / За ред. Пітера Берка. К., 2013. 368 с.
22. Рюс Жаклін. Поступ сучасних ідей. Панорама новітньої науки / Пер. з фр. К., 1998. 670 с.
23. Таран Л. Проблеми епістемології історії: від позитивізму до постмодернізму (на прикладі французької, російської, української історіографії). *Український історичний журнал*. 2007. № 2. С. 185-197.
24. Таран Л.В. Провідні тенденції світової історіографії в ХХ ст. та проблеми кризи сучасної української історичної науки. *Український історичний журнал*. 1998. № 5. С. 30-39.
25. Таран Л.В. Французька історіографія: (70-і роки ХІХ – 80-і роки ХХ ст.): Навч. посібник. К.: Вища школа, 1991. 103 с.
26. Таран Л. Французька революція кінця ХVІІІ ст. в світлі дискусій початку ХХІ ст. // Проблеми історії України: факти, судження, пошуки. К., 2002. Вип. 6. С. 70-81.
27. Чернопол І. Компаративні фронтири: світовий та вітчизняний вимір / Ігор Чернопол К: «Критика», 2015. 376 с. (див. також його автореферат докторської дисертації на цю ж тему: <http://www.inst-ukr.lviv.ua/uk/news/news/?newsid=650>).
28. Яковенко Наталя. Вступ до історії. К., 2007. 375 с.

Довідкові видання

29. Енциклопедія історії України. URL: <http://resource.history.org.ua/cgi-bin/eiu/history.exe?C21COM=F&I21DBN=EIU&P21DBN=EIU>
30. Енциклопедія постмодернізму / За ред. Ч.Вінквіста та В.Тейлора; Пер. з англ. В.Шовкун. К., 2003.
31. Історична наука: термінологічний і понятійний довідник. Навч. посіб. / В.М.Литвин, В.І.Гусев, А.Г.Слюсаренко та ін. К., 2002.

Викладач

доктор історичних наук, професор Жерноклеєв О.С.